

**KATRA
INDIVIDUĀLAIS
IEGULDĪJUMS
VALSTS DROŠĪBĀ
IR SVARĪGS**

Ja Jums radušās aizdomas par kādas personas radikalizāciju vai Jūsu rīcībā ir informācija, kas varētu būt noderīga Valsts drošības dienesta darbā, informējiet zvanot vai rakstot:

Tālr. 67208964
E-pasts: info@vdd.gov.lv

**Valsts drošības dienests garantē
sniegtās informācijas un tās avota
konfidencialitāti.**

Valsts drošības dienesta adrese:

K. Barona iela 99A, Rīga, LV-1012

Kontakttālruni:

Valsts drošības dienesta diennakts tālrunis: 67208964

Fakss: 67273373

E-pasts:

Iedzīvotājiem: info@vdd.gov.lv

Presei: prese@vdd.gov.lv

Starpinstitūciju sarakstei: kanceleja@vdd.gov.lv

Mājaslapa:

www.vdd.gov.lv

Twitter konts:

[@Valsts_drosiba](https://twitter.com/Valsts_drosiba)

RADIKALIZĀCIJA

RADIKALIZĀCIJAS TENDENCES

Valsts drošības dienests regulāri apkopo informāciju par terorisma draudu tendencēm Eiropā un Latvijā. Terorisma draudu pamatā ir radikalizācija – vardarbību attaisnojošas ideoloģijas pieņemšana. Gandrīz katra persona, kura ir iesaistījies teroristiskās darbībās, iepriekš ir radikalizējies.

Eiropā lielākos terorisma draudus rada islāmistu teroristi, kuri veic teroristiskas darbības islāma radikālās interpretācijas ietekmē. Papildus tam terorisma draudus turpina radīt arī citu vardarbību atbalstošu ideoloģiju sekotāji. Kaut arī Latvijā terorisma draudu līmenis saglabājas zems, Valsts drošības dienesta uzmanības lokā ir nonākušas vairākas personas, kuru darbībās ir manāmas radikalizācijas pazīmes, piemēram, atbalsta paušana tādām teroristu organizācijām kā *Daesh* (IS, ISIS/ISIL) un *Al-Qaeda* vai to sludinātajai ideoloģijai.

Terorisma tendenču analīze liecina, ka radikalizācija ir fenomēns, kas var skart jebkuru sabiedrības locekli neatkarīgi no vecuma, izglītības līmeņa, nodarbinātības, etniskās un reliģiskās piederības. Piemēram, jaunākajai no personām, kas radikalizācijas ietekmē iesaistījās teroristiskās darbībās Eiropā, bija tikai 12 gadi. Jānorāda, ka jaunieši ir viena no sabiedrības grupām, kas ir īpaši pakļāvīga dažādu ideoloģiju ietekmei.

Radikalizēšanos var veicināt gan ārēji, gan iekšēji (personīgi) faktori. Jauniešu gadījumā parasti prevalē personīgie faktori – ģimenes apstākļi, attiecības ar vienaudžiem u.c. Savukārt pieaugušajiem lielāku ietekmi var radīt ārējie faktori – neapmierinātība ar politisko situāciju, “karš pret neticīgajiem”, teroristisko organizāciju propaganda u.c.

Ņemot to vērā, Valsts drošības dienests savā darbā īpašu uzmanību pievērš radikalizācijas pazīmju un radikalizētu personu identificēšanai, lai laikus novērstu iespējamus terorisma draudus.

RADIKALIZĀCIJAS PAZĪMES

Veicot terorisma draudu analīzi, Valsts drošības dienests ir apkopojis pazīmes, kas var liecināt par personas radikalizāciju. Galvenās no tām ir:

- pārmaiņas uzvedībā – pēkšņa, neizskaidrojama izolēšanās no apkārtējiem, tostarp ģimenes locekļiem un draugiem;
- pārmaiņas izskatā – būtiskas vizuālā tēla izmaiņas, kas liecina par noteiktu reliģisku vai ideoloģisku piederību;
- pastiprināta un regulāra interese par kādu noteiktu reliģiju, sektu vai ideoloģiju, propagandas materiālu meklēšana un glabāšana;
- rietumvalstu vērtību noliegšana vai nicināšana, demokrātijas, dzimumu līdztiesības un seksuālo minoritāšu tiesību noliegšana;
- izteikti rasistisku uzskatu paušana, naidīga nostāja pret imigrantiem;
- interese par notikumiem konfliktu reģionos, kur darbojas teroristiskas organizācijas, kā *Daesh* un *Al-Qaeda*;
- interese par šaujamieročiem, sprāgstvielām, paramilitāra rakstura aktivitātēm;
- atklāta atbalsta paušana vardarbīgām aktivitātēm kā vienīgajai efektīvajai metodei savu mērķu sasniegšanā;
- aizraušanās ar vardarbīgām spēlēm virtuālajā vidē.

Jāuzsver, ka neviena no pazīmēm nav radikalizāciju pilnībā apstiprinoša. Par īstu radikalizāciju parasti liecina vairāku pazīmju kopums. Turklāt katrai no pazīmēm var būt arī pavisam cits, ar radikalizāciju nesaistīts izskaidrojums, tāpēc katrs gadījums ir jāizvērtē individuāli.

KO DARĪT, JA KONSTATĒTAS RADIKALIZĀCIJAS PAZĪMES

Pirmkārt, jānoskaidro identificēto pazīmju rašanās cēlonis.

Vislabāk to izdarīt sarunas ceļā. Piemēram, jāpajautā personai par uzvedības vai izskata pārmaiņu iemesliem. Ja saruna ar personu nav iespējama, tad jārunā ar kādu no tās uzticības personām (ģimene, draugi, skolotāji u.c.).

Otrkārt, ja ir izdevies noskaidrot pārmaiņu cēloni, iespēju robežās jāsniedz atbalsts pārmaiņu negatīvo cēloņu novēršanā. Ja atbalstu sniegt nav iespējams, jāvēršas pie tiem, kuri to var sniegt.

Tas var būt, piemēram, psihologs, sociālais darbinieks vai pedagogs.

Treškārt, ja atbalstu sniegt nav iespējams vai veiktās aktivitātes nedod pozitīvus rezultātus un persona turpina radikalizēties, aicinām sazināties ar Valsts drošības dienestu.

Pats galvenais – neatstāt pamanītās radikalizācijas pazīmes bez ievēribas!